

พิพิธภัณฑ์สึนามิ เกาะหลัก จ.พังงา

ดร.ณัฐ สุละวัฒน์
คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กลุ่มวิจัยระบบสารสนเทศการจัดการภัยพิบัติและ
ความเสี่ยง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
<http://natt.leelawat.com>

เมื่อ เดือนเมษายนที่ผ่านมา ผู้เขียนได้รับโอกาสจากสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ให้เป็นวิทยากรเสวนา หัวข้อ “จิตวิทยาสึนามิ เพื่อนักวิทยุรุ่นใหม่” ที่จังหวัดพังงา จึงได้มีโอกาสไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ ซึ่งก็เป็นสถานที่หนึ่งในกิจกรรมที่น้องๆ นักเรียนจะได้ไปเยี่ยมชมด้วย สถานที่นี้มีชื่อว่า “พิพิธภัณฑ์สึนามิ” หรือ “Tsunami Memorial Museum” ซึ่งตั้งอยู่บริเวณตรงข้ามกับ “อนุสรณ์สถานสึนามิ เรือ ต.813” และยังสามารถมีโอกาสพูดคุยกับผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์แห่งนี้อีกด้วย จึงขอแนะนำประสบการณ์นี้มาเล่าให้ท่านผู้อ่านฟังกันนะครับ

สิ่งที่น่าประทับใจจากการได้พูดคุยกับ **คุณรัชนิกร ทองทิพย์ ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์สึนามิ จังหวัดพังงา** ทำให้ทราบว่าจุดเริ่มต้นของเรื่องราวทั้งหมดเกิดจากเหตุการณ์แผ่นดินไหว และคลื่นสึนามิ มหาสมุทรอินเดีย ปีพ.ศ.2547 ซึ่งคุณรัชนิกรเป็นหนึ่งในอาสาสมัครที่เข้ามาในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบหลังเกิดเหตุการณ์ และได้ลงแรงช่วยเหลือสิ่งต่างๆ ที่เธอสามารถทำได้ ณ เวลานั้น แต่เมื่อภารกิจแล้วเสร็จตัวเธอก็กลับตัดสินใจที่จะตั้งรกรากที่แห่งนี้.. “เขาหลัก” จังหวัดพังงา

คุณรัชนิกร ทองทิพย์

ด้วยความมุ่งมั่น และความเชื่อว่า เรื่องราว และประสบการณ์เหล่านี้จะเป็นบทเรียนที่สำคัญ และสมควรถูกเล่าต่อให้ลูกหลานและผู้มาเยี่ยมชมได้ทราบ เธอ และเพื่อนๆ จึงได้ร่วมมือกันตั้งสถานที่รวบรวมเรื่องราว ร้อยเรียงผ่านภาพถ่าย และคลิปวิดีโอต่างๆ มาจัดเรียงให้ผู้คนที่มาเยี่ยมชมได้รับทราบ และจดจำสิ่งเหล่านี้ไว้

คุณรัชนีกร และกลุ่มเพื่อนได้เริ่มต้นจากการจัดตั้ง “International Tsunami Museum” และตามมาด้วย “Tsunami Memorial Museum” ภายใต้การดูแลของ “สถาบันเพื่อการศึกษาและวัฒนธรรม (องค์การสาธารณประโยชน์)” ที่คุณรัชนีกร และกลุ่มเพื่อนเป็นผู้ก่อตั้งขึ้นมา

ด้านหน้าพิพิธภัณฑ์สึนามิ

Tsunami Memorial Museum

เมื่อเดินเข้าไปที่ชั้นหนึ่งเราจะพบกับบอร์ดแสดงภาพถ่ายต่างๆ จากเหตุการณ์สึนามิ ปี พ.ศ.2547 มีโทรทัศน์ฉายคลิปวิดีโอที่คนต่างวัย และบทสัมภาษณ์ต่างๆ ที่ผนังด้านหนึ่งมีการจัดทำบอร์ดสำหรับเขียนข้อความระลึกถึงผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ในครั้งนั้น จะเห็นได้ว่ามีข้อความหลากหลายภาษาถูกเขียนแปะไว้ในบริเวณบอร์ดนี้

ข้อความระลึกถึงเหตุการณ์สึนามิ ปี พ.ศ.2547

บริเวณชั้น 2 ได้มีการจัดเตรียมห้องชมวีดิทัศน์พร้อมโซฟาให้ผู้มาเยี่ยมชมได้นั่งชมวิดีโอข่าว สารคดี และเหตุการณ์จากสื่อต่างๆ ซึ่งทางพิพิธภัณฑ์ฯ ได้รับมา หากมองออกไปจากระเบียงชั้น 2 ก็จะ

เห็นอนุสรณ์สถานสึนามิเรือ ต.813 ซึ่งผู้เยี่ยมชมหลายๆ ท่านมักจะเดินไปถ่ายภาพเยี่ยมชมก่อนจะเดินมาฝั่งตรงข้ามเพื่อเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ฯ

ห้องชมวีดิทัศน์

คุณรัชนีกรเล่าว่า หลายครั้งเธอพบว่าผู้มาเยี่ยมชมโดยเฉพาะชาวต่างประเทศมักจะใช้เวลาสิ่งต่างๆ ในพิพิธภัณฑ์ฯ เป็นเวลาถึง 2 ชั่วโมง เพื่อระลึกถึงเหตุการณ์ในครั้งนั้น

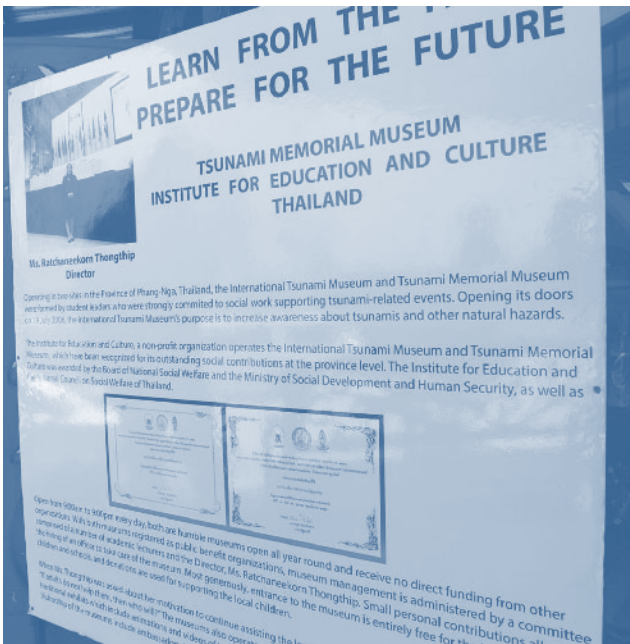
แม้ว่าถ้าเทียบกับพิพิธภัณฑ์สึนามิที่อื่นในโลก พิพิธภัณฑ์แห่งนี้อาจจะไม่มีความยิ่งใหญ่ หรือเพียบพร้อมไปด้วยสื่อการเรียนรู้มากมาย แต่ถ้าเทียบกับความตั้งใจที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของกลุ่มคนที่เริ่มต้นด้วยทุนทรัพย์ของตัวเอง และองค์การสาธารณประโยชน์แล้วก็ถือว่าเป็นความยิ่งใหญ่ที่ไม่แพ้กัน

แม้ว่าบทบาทของคุณรัชนีกรอาจจะไม่ได้เป็นที่รู้จักมากนักสำหรับคนทั่วไป แต่ถ้าพูดถึงระดับท้องถิ่นบริเวณนั้นแล้ว นับว่าเธอ

มีส่วนสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้กับเยาวชนในพื้นที่โดยเห็นได้จากการมีส่วนร่วมของพิพิธภัณฑ์ฯ กับโรงเรียนในพื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรมการซ้อมหนีภัยสึนามิอยู่เป็นประจำ

สถาบันเพื่อการศึกษา และวัฒนธรรม (องค์การสาธารณประโยชน์) ก็เช่นกัน เป็นองค์กรที่ได้รับรางวัลต่างๆ จากหลายหน่วยงาน นอกจากนี้งานของทางสถาบันฯ และพิพิธภัณฑ์ฯ เองก็เป็นที่ประจักษ์ในสายตาชาวต่างประเทศ โดยเห็นได้จากการการเยี่ยมชมและให้ความสนับสนุนจากบุคคลระดับเอกอัครราชทูตประเทศต่างๆ พร้อมกันนี้คุณรัชนีกรเองก็ยังได้รับเชิญไปร่วมงานประชุมนานาชาติต่างๆ เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์สึนามิ และภัยพิบัติอีกด้วย

กระแสบรรยากาศจากหน่วยงานต่าง ๆ

การเดินทาง

ท่านผู้อ่านสามารถเดินทางไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ได้ด้วยรถรับจ้าง หรือขับรถไปที่พิพิธภัณฑ์สึนามิ Tsunami Memorial Museum ซึ่งตั้งอยู่ที่หมู่ 6 ตำบลคึกคัก อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา บริเวณตรงข้ามกับอนุสรณ์สถานสึนามิเรือ ต.813

ค่าเข้าชมอยู่ที่ 300 บาท สำหรับผู้ใหญ่ และ 100 บาท สำหรับเด็กที่มีความสูงต่ำกว่า 130 เซนติเมตร โดยเงินค่าเข้าชมจะนำไปใช้เป็นค่าดำเนินการของพิพิธภัณฑ์ และช่วยเหลือเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น

บทสรุป

ภัยสึนามิ ปี พ.ศ.2547 นี้ได้สร้างความเสียหายทั้งชีวิต และทรัพย์สิน ทั้งผู้คนทั้งชาวไทย และต่างประเทศเป็นจำนวนมาก หลังจากผ่านช่วงเวลาการรับมือแล้วจึงมีระยะการฟื้นฟูที่ยาวนาน มีหลากหลายเรื่องราวที่สามารถนำมาร้อยเรียงให้ผู้คนรุ่นต่อไปได้เรียนรู้ความพยายามของคุณรัชนีกร และทีมงานสถาบันฯ นับเป็นอีกหนึ่งแรงผลักดันที่มีบทบาทในการให้ความรู้ "ความรู้ด้านภัยพิบัติศึกษา" ต้องขอเป็นกำลังใจให้นะคะ

ขอขอบคุณผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์สึนามิ และสถาบันเพื่อการศึกษาและวัฒนธรรม (องค์การสาธารณประโยชน์) ที่อำนวยความสะดวก และนำทางการเยี่ยมชมในครั้งนี้ รวมทั้งขอขอบคุณสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ให้การสนับสนุนผมไปเป็นวิทยากรเสวนา และจัดกิจกรรมดีๆ ให้เยาวชนในค่ายวิทยาศาสตร์ภาคฤดูร้อนได้มีโอกาสไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์สึนามิด้วยครับ

